

*Kopiersburg*

# TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.



ROK 25.

CZĘŚĆ XLIX.

---

PETERSBURG.

W Drukarni Wojennej.

1854.

Kopierszyna

363  
III orasop.

25(1854)



# TYGODNIK

## PETERSBURSKI

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI  
PIĄTKI. Prenumerata przyj-  
muje się pod adresem do Wy-  
dawcy Tygodnika w Peters-  
burgu, lub do Expedycyi  
Gazet Petersburskiego Pocz-  
tamtu, nadto we wszystkich  
Pocztowych urzędach w Ce-  
sarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rosyi  
z pocztą, a w Stolicy, z  
naszeniem do mieszkań, 15  
rubli. POŁROCZNA 8 rubli  
srebrem.

WTOREK,  $\frac{5}{17}$  STYCZNIA.

### WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG,  $\frac{4}{16}$  STYCZNIA.

#### NOWINY DWORU.

W dniu 25 Grudnia, w Święto Narodzenia Bożego odpra-  
wiona była przez Spowiednika NN. PAŃSTWA, Protopresby-  
tera *Bożanowa* z asystencyą, w wielkim Dworskim Soborze  
pałacu Zimowego, Liturgia święta, w oledności N. CESARZA  
Jmci, JJ. CC. WYSOKOŚCI: NASTĘPCY CESARZEWICZA,  
NASTĘPCZYNI CESARZEWICZOWEJ, WW. XX. KONSTAN-  
TYNA MIKOŁAJEWICZA, MIKOŁAJA MIKOŁAJEWICZA I MI-  
CHAŁA MIKOŁAJEWICZA, W. X. MARYI MIKOŁAJÓWNY,  
Xięcia Piotra Oldenburgskiego, J. K. W. Xięcia Następcy  
Wirtembergskiego, i J. W. X. W. Xięcia Mecklemburg-Stre-  
litz; zaś N. CESARZOWA, JJ. CC. WYSOKOŚCI W. X. OLGA  
MIKOŁAJÓWNA i WW. XX. MIKOŁAJ, ALEXANDER i WŁODZI-  
MIERZ ALEXANDROWICZE, Xiążę Eugeniusz Maksymilianowicz  
Romanowski i J. W. Xiężniczka Alexandra Oldenburgska,  
raczyli słuchać Liturgii w małej Cerkwi Zimowego Pałacu.  
Po ukończeniu Liturgii odprawione było przez Najprzew.  
Nikanora, Metropolitę Nowgorodzkiego i S.-Petersburskiego,  
Arcybiskupów Astrachańskiego Eugeniusza, Orłowskiego Sma-  
ragda, Spowiednika NN. PAŃSTWA *Bożanowa*, Ober-kapelana  
Armii i Flotty *Kutniewicza* i Duchowieństwo Dworu nabo-  
żeństwo dziękczynne z przykłonieniem na pamiątkę wyba-  
wienia Kościoła i Państwa Rosyjskiego w roku 1812 od  
najsćia nieprzyjaciół. Podczas śpiewania «Ciebie Boga chwa-  
limy» z dział twierdzy SS. Piotra i Pawła dano ognia 101  
raz. Na tym obchodzie znajdowali się Członkowie Rady Pań-  
stwa, Ministrowie, Senatorowie, Urzędnicy Dworu pćci obo-  
jej, Jenerałowie, Sztab i Ober-Oficerowie Gwardyi, Armii i  
Flotty.

W Niedzielę, 27 Grudnia, baron *de Koenneritz*, Sprawu-  
jący interesa Saxonii, baron *de Werthern*, Sekretarz Posel-  
stwa Pruskiego, hrabia *Albert de Briey*, urzędnik Poselstwa  
Belgijskiego, P. *de Castillon*, Konsul Francuzki i hrabia  
*Ernest Esterhazy*, Szlachcie Węgierski, mieli zaszczyt być  
przedstawionymi J. C. WYSOKOŚCI W. X. NASTĘPCY CE-  
SARZEWICZOWI.

Tegoż dnia, też osoby miały zaszczyt być przedstawio-  
nemi JJ. CC. WYSOKOŚCIOM WW. XX. MIKOŁAJOWI MI-  
KOŁAJEWICZOWI i MICHAŁOWI MIKOŁAJEWICZOWI.

W przeszły Piątek, 1 Stycznia, hrabia *Ernest Esterhazy*,  
Szlachcie Węgierski, miał zaszczyt być przedstawionym N.  
CESARZOWEJ.

#### Rozkazy dzienne CESARSKIE w Wydziale Wojskowości.

24 Grudnia. Dowódzca 5 brygady Kaukaskiego linijo-  
wego wojska kozaków, Jenerał-major *Wasmund*, zalicza się  
do Kaukaskiego Oddzielnego korpusu, a na jego miejsce mia-  
nowany, liczący się przy tém wojsku, Pułkownik *Sultan Kazy-  
Girej*; mianowani: Naczelnicy okręgów korpusu Inżynjerów  
osad wojskowych, 2-go Pułkownik *Fiodorow* 4, Naczelnikiem  
6-go, a Naczelnik tego ostatniego *Konowalow*, Naczelnikiem  
2-go; — liczący się w Armii Pułkownik *Dmitrjew*, otrzymuje  
dymisyą z rangą Jenerał - majora, mundurem i pensyą; —  
wykreślony zostaje ze spisów, zmarły, Dowódzca pułku Hu-  
zarów Króla Jmci Wirtembergskiego, Pułkownik *Kuźmiń-  
ski* 2.

25 Grudnia. Pułkownik pułku Grodzieńskiego Huzarów  
gwardyi *Rożnow*, mianowany Dowódcą pułku Króla Jmci  
Wirtembergskiego.

26 Grudnia. Komendant Orenburga, Jenerał-porucznik  
*Patton*, mianowany Senatoren, a na miejsce jego Komen-  
dantem, Prezes Orenburskiej Pogranicznej Komisji Jene-

rał-major *Ładyżeński*; Pułkownik konnej Artylleryi Gwardyjskiej *Traubenberg*, mianowany Dowodzą 1 Konno-artylleryjskiej brygady i konno-lekkiej № 2 rotę; pełniący obowiązki Pogranicznego Naczelnika Kirgizów Syberyjskich, Jenerał-major *Kleist*, otrzymuje dymisyę z mundurem i pensyą.

27 Grudnia. Mianowani Dowodzącami: Inspektor zapasowych szwadronów gwardyi, Jenerał-porucznik *Pawliszczew*, rezerwowych i zapasowych szwadronów Gwardyjskich, z zachowaniem dotychczas. obowiązków; zostający przy dywizyi Kirysyerów gwardyi, Jenerał-major *Gołowin* 2, rezerwowych i zapasowych szwadronów 1 i 2 lekkich dywizyj jazdy Gwardyjskiej, liczący się w jeździe Jenerał-major *Krauze* 1, rezerwowej brygady 7 lekkiej dywizyi jazdy; Pułkownik *Gervais* 1, rezerwowych i zapasowych szwadronów dywizyi Kirysyerów gwardyi, z zaliczeniem do pułku Kawalergardów N. CESARZOWEJ; Dowodzącami: zostający przy Oddzielnym korpusie Grenadyerów, Jenerał-porucznik *Nippa*, rezerwową dywizyą 2 korpusu piechoty, na miejsce Jenerał-porucznika *Maximowicza* 1, a ten rezerwową dywizyą korpusu Grenadyerów; Dowodzca 1 brygady 1 dywizyi pieszej gwardyi, Jenerał-major *Gildenstube*, zapasowemi bataljonami piechoty Gwardyjskiej; zostający przy korpusie piechoty Gwardyjskiej Jenerał-majorowie: *Woropaj* 1-a, *Malinowski* 1 2-gą i *Korotkiewicz-Noczewnoj* 3-a, brygadami zapasowych Gwardyjskich bataljonów; zostający przy Oddzielnym korpusie Grenadyerów Jenerał-majorowie: *Grunt* 1 1-a i *Bolszakow* 2-a brygadami rezerwowej dywizyi gwardyi; zawiadujący kadrami i składami 3 dywizyi Grenadyerów Jenerał-major *Annikow* 4, 3-a brygadą rezerwowej dywizyi Grenadyerów; Dowodzący zborną Gwardyjską i Grenadyerską rezerwową brygadą artylleryi, Pułkownik 1 artylleryjskiej brygady gwardyi *Wakar*, rezerwową brygadą pieszej artylleryi gwardyi.

— Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale Inżynjerii Górniczej, z dnia 18 Grudnia, Naczelnik fryszerki Ługańskiej, Jenerał-major *Felkner*, otrzymuje dymisyę z mundurem i pensyą, a na jego miejsce mianowany Pomocnik jegoż, Podpułkownik *Letunowski*.

— Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale służby Cywilnej, z dnia 17 Grudnia, wydany w Petersburgu, mianowani: Inspektor 1 Kijowskiego Gymnazjum, Radzca Kollegialny *Stieblin-Kamiński*, Dyrektorem Szkół gubernii Kijowskiej; Rzeczywisty Student CESARSKIEGO Uniwersytetu św. Włodzimierza *Trofimow*, Młodszym Nauczycielem Gymnazjum Kijowskiego; dymissionowany Sekretarz Gubernialny *Kurski*, Nauczycielem Szkoły powiatowej Wielizkiej; otrzymują dymisyę: od urzędu, na własną prośbę, Zarządzający Izbą Kowieńską Dóbr Państwa, Radzca Stanu *Krolau*, z zaliczeniem do Ministerstwa; od służby, z powodu wysłużenia terminu, Dozorca etatowy Ostrogskiej Szlacheckiej powiatowej Szkoły, Radzca Dworu *Butowicz*, z mundurem.

— Przez Reskrypta CESARSKIE: z dnia 6 Grudnia, Najlaskawiej mianowani kawalerami orderów: Św. Alexandra

Newskiego, Naczelnik dywizyi Kirysyerów gwardyi, Jenerał-porucznik *Essen*;—Orła Białego, Jenerał-porucznicy: Naczelnik 2 lekkiej dywizyi jazdy Gwardyjskiej *Engelhardt* 1, Naczelnik 2 dywizyi Grenadyerów *Żerkow* i Naczelnik dywizyi artylleryi Grenadyerów *Stachowicz* 1, 23 Grudnia, Komendant portu Sewastopolskiego i pełniący obow. Wojennego Gubernatora miasta Sewastopola, Vice-admirał *Staniukowicz*;—Św. Włodzimierza 2 klasy, Dowodzca brygady Inwalidów Gwardyi Jenerał-porucznik *Wedemeyer* 1 i Inspektor remont jazdy korpusu Gwardyi, Jenerał-major *Saburrow*;—Św. Anny 1 klasy z koroną, Jenerał-majorowie: Dowodzca pułku Moskiewskiego gwardyi *Kuszelew* 1, Komendant *Nikołajewa* *Merder* i Dowodzca 1 brygady artylleryi Grenadyerów *Drake*;—Św. Anny 1 klasy, Jenerał-majorowie: Dowodzca 1 brygady 1 dywizyi Grenadyerów *Bazin*, Dyrektor CESARSKIEJ Szkoły Prawa *Jazykow* 1, Komendant Tyfliski *Roth* i Dowodzca 6 brygady piechoty Gwardyjskiej i Wołyńskiego pułku gwardyi, baron *Korff* 3;—Św. Stanisława 1 klasy, Jenerał-majorowie: Dowodzca pułku Dragonów gwardyi baron *Engelhardt* 2, Dowodzca 2 brygady 2 dywizyi Grenadyerów *Iwaszcencow*, Dowodzca pułku Kozaków gwardyi *Andrjanow*, Dowodzca 1 brygady 2 dywizyi Grenadyerów *von Friedrichs*, Dowodzca 2 brygady 1 dywizyi Grenadyerów *Lelakin*, Dowodzca 2 brygady 2 lekkiej dywizyi jazdy Gwardyjskiej i pułku Grodzieńskiego Huzarów gwardyi *Aderkas*, Dowodzca pułku Ułanów gwardyi *Szewicz*, Dowodzca 1 brygady artylleryi Gwardyjskiej *Ogranowicz*, Budowniczy twierdzy Michajłograd, z korpusu Inżynjerów *Avreggio* i z orszaku J. C. Mości *Barancow* 1.

— Przez Reskrypt CESARSKI z dnia 19 Grudnia, Minister Dworu i Spraw Zagranicznych Króla Jmci Bawarskiego, *P. von der Pfördten*, mianowany kawalerem orderu Św. Alexandra Newskiego.

## NOWINY Z NAD-DUNAJU.

Jenerał-adjutant *Xiążę Gorczakow* donosi, z dnia 23 Grudnia, że dla ścięśnienia tureckiego oddziału, znajdującego się w Kałafat, rozkazano było Jenerał-adjutantowi hrabi *Anrep-Elnpt*, z częścią naszych wojsk, rozmieszczonych w Krajowa, dokonać poruszenie na przód. Przy tém jeden bataljon Tobolskiego pułku pieszego, z dwoma działami i niewielką liczbą kozaków, składający pod zwierzchnictwem Dowodzczy pułku, Pułkownika *Baumgarten*, przodową część oddziału, który oskrzydlał pomienione poruszenie ponad Dunajem, zajął wieś Czewati.

19 Grudnia, o godzinie 8 rano, turecka jazda, w liczbie 1,500 do 2,000 koni, zjawiała się przed tą wsią i po czterech kroć szła do ataku na nasz bataljon, ale za każdym razem odparta kartaczami i ogniem ręcznej broni, zmuszona była ustąpić ku Hunii i Modłowi, straciwszy, według opowiadania mieszkańców, sześćdziesiąt ludzi w zabitych i rannych. Z naszej strony lekko raniiony w rękę chorąży *Sudziłowski*.

Na innych punktach nad Dunajem, od 6 po 23 Grudnia nie nowego nie zaszło.

### NOWINY Z NAD TURECKIEJ GRANICY KRAJU ZAKAUKAZSKIEGO.

Głównodowodzący Oddzielnym Kaukaskim korpusem donosi, z dnia 14 Grudnia, że nasze położenie na granicy tureckiej zupełnie zostało ustalone zwycięstwami odniesionymi nad nieprzyjacielem w dniach 6, 14 i 19 Listopada. Wojska są rozmieszczone na zimowych leżach i skutecznie gotują się do ponowienia działań zaczepnych, jak skoro to uznanem będzie za możebne.

Według doszłych do Tyflisu wiadomości, oddziałem, rozbitym na wyniosłościach Basz-Kadyk-Lar, dowodził nie Seraskier Abdi-pasza, ale Reis-Achmet-pasza. Pierwszy, po bitwie 2 Listopada pod Bajandur, chciał uchylić się od stanowczej z nami rozprawy, ale widząc nieposłuszeństwo ze strony podkomendnych mu Paszów, oddał się do Kars. Przeciwnie, Reis-Achmet-pasza, który go zastąpił, przyjął bitwę i swą zarozumiałością ściągnął na wojska tureckie klęskę, która je w dniu 19 Listopada spotkała. (R. I.)

### Ukazy Rządzącego Senatu.

1.) 17 Grudnia, (z 1 Depart.) Z ogłoszeniem, iż P. Minister Spraw Wewnętrznych z dnia 2 Grudnia oznajmił o NAJWYŻSZYM J. C. MOŚCI rozkazie, iżby urzędnicy Policji Prostej (паружной) w miastach gubernijalnych i powiatowych, zamiast stosowanych kapeluszy, nosili odtąd kaski na wzór wojsk pieszych, z herbem powiatu.

2.) 18 tegoż m. (Z ogół. zgrom. trzech pierwszych Depart.) O rekrutczyźnie od Tauryckich mieszczan greckiego pochodzenia.

3.) 31 tegoż m., (z 1 Depart.) Z ogłoszeniem następnego CESARSKIEGO Ukazu, z dnia 23 Grudnia, do Zarządzającego Ministerstwem Marynarki:

„Uznawszy za potrzebne przywołać do służby zostających na nieograniczonym urlopie marynarzy rang niższych, przypisanych do portów morza Bałtyckiego, rozkazujemy:

1) Zbieranie tych rang niższych rozpocząć natychmiast po odebraniu w powiatach tego NASZEGO Ukazu i ukończyć do 15 Marca 1854 roku.

2) Wysłanie ich do portów wojennych, do których są przypisani, dokonać na zasadzie prawideł wyłożonych w zatwierdzonej przez Nas w dniu 22 Lipca 1836 roku Ustawie o uwalnianiu rang niższych służby morskiej na nieograniczone urlopy; — i

3) O rozporządzeniu przywoływanych obecnie do służby nieograniczenie urlopowanych rang niższych, dany będzie ode MNIE, WASZEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI, osobny Rozkaz.»

— N. CESARZ Jmć raczył NAJWYŻEJ rozkazać: 1) zdobyty w bitwie przez statek parowy «Władimir» 5 Listopada, dziesięcio-działowy takiż statek turecko-egypcki siły 220

koni, «Perwaz-Bachiri» nazwać «Kornilow» i zaliczyć do 42 ekwipażu floty; i 2) wzięty 4 Listopada przez statek parowy «Bessarabia» turecki transportowy statek siły 200 koni «Medżari-Tetżaret» nazwać «Turek» z zaliczeniem do 4 łasztowego ekwipażu.

— Burmistrz miasta Petersburga (Голова), Poczestny obywatel Leśnikow, w liście do Ministra Spraw Wewnętrznych wyraził:

«Doszło do mojej wiadomości, że opiekuńczy Rząd troszczy się w tej chwili o urządzeniu, na miejscu działań wojennych z Turcyą, tymczasowych lazaretów dla walecznego wojska naszego, nieszczędzącego życia za Wiarę, Cara i Ojczyznę. Pełen spólcucia, jak i każdy rossyanin, ku wielkiemu dziełu, przedsięwziętemu w obronie Prawosławnej Wiary, poczytuję za najświętszy dla się obowiązek dopomódz, w miarę sił i środków moich, do wykonania mądrych zamiarów JEJEGO CESARSKIEJ MOŚCI. Z tych pobudek ośmielałem się ofiarować z mojej strony, na pomieniony wyżej przedmiot, dwadzieścia tysięcy rubli srebrem i będę się miał za nader szczęśliwego, jeśli ten lichy grosz wdowi będzie łaskawie przyjęty.»

N. CESARZ Jmć, po odczytaniu tego listu, najłaskawiej zezwoliwszy na przyjęcie daru, NAJWYŻEJ raczył rozkazać: Burmistrzowi Leśnikow oświadczyć szczególne podziękowanie za chwalebny czyn jego.

### O CHOLERZE.

W Petersburgu, po 27 Grudnia pozostawało chorych 7 — w ciągu doby zachorow. 2 — wyzdr. 0 — umarł 1 — po 28 Grudnia pozostało chorych 8.

W ciągu doby zachor. 4 — wyzdr. 0 — umarło 2 — po 29 Grudnia pozostało chorych 10.

W ciągu doby zachor. 5 — wyzdr. 0 — umarło 2 — po 30 Grudnia pozostało chorych 13.

W ciągu doby zachor. 1 — wyzdr. 0 — umarł 1 — po 31 Grudnia pozostało chorych 13.

W ciągu doby zachor. 2 — wyzdr. 1 — umarło 3 — po 1 Stycznia pozostało chorych 11.

W ciągu doby zachor. 1 — wyzdr. 0 — umarło 2 — po 2 Stycznia pozostało chorych 10.

### WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

#### NIEMCY.

WIEDEŃ, 31 Grudnia. W ciągu bieżącego i przeszłego tygodnia, konferencya Mocarstw pośredniczących po kilkakroć się zbierała, jak zapewniają, w skutek depeszy odebranych przez Posłów Angielskiego i Francuzkiego od swych Gabinetów.

— Hrabia de Chambord wyjechał z Frohsdorff do Brunnsee.

— 2 Stycznia zrana, N. Cesarz Jmć wrócił do Wiednia, w powrocie z Munich.

— 23 Grudnia J. C. K. Wysokość Arcyksiążę Karol-Ludwik przybył do Lwowa, stałej swej rezydencji. Przyjęcie J. C. Wysokości było równie uroczyste, jak pełne zapału. Wieczorem całe miasto było wspaniale oświecone; Rada Gminowa, Uniwersytet i Cechy wyprawiły Arcyksięciu-Gubernatorowi serenadę przy świetle pochodni.

— Poseł Badeński w Berlinie, baron Meysenbug, przybył tu od niejakiego czasu, miał już konferencyą z naszym Ministrem Spraw Zagranicznych, której przedmiotem, według wszelkiego podobieństwa, było zajęcie Rządu Badeńskiego z Arcybiskupem. Dowiadujemy się, że Gabinet Austriacki przesłał z tego powodu notę do Stolicy Apostolskiej, dając przyjacielską radę, iżby, jeżeli w przemowie Papieża do Konsystorza będzie mowa o pomienionem zajęciu, wzmianka była takiego rodzaju, któraby nie przeszkodziła przywróceniu dobrego porozumienia między Rządem i Władzą duchowną. (*Gazeta Deutsche Volkshalle*, organ ultra-katolicyzmu, twierdzi, że w allokucyi, mianej 19 Grudnia na Konsystorzu, Ojciec święty oddał największą pochwałę postępowaniu Arcybiskupa Friburgskiego, ale wprzód nim allokucya będzie ogłoszona, Papież postanowił poddać ją pod pilniejszą rozwałę.)

*Wiedeń, 5 Stycznia.* (Przez telegraf.) Podług wiadomości odebranych z Konstantynopola porządek został tam zupełnie przywrócony, ale fanatyzm coraz bardziej wzrasta. Mówią, że Minister Wojny pozostaje na swej posadzie.

PRUSSY. Konferencya, która ma się zebrać w Berlinie, w przedmiocie wprowadzenia jednności monetarnej, została jeszcze odroczonea do miesiąca Lutego.

— Zewsząd dochodzą wiadomości o panujących zamieciach śniegowych, skutkiem których pociągi dróg żelaznych po wielu punktach musiały się zatrzymać. 30 Grudnia komunikacya tym sposobem między Koloniją, Aix la Chapelle, i Belgiją została zupełnie przerwana. Między Liège i Bruksellą głębokie wypadły śniegi; pociągi, które 30 Grudnia wyszły z Kolonii i te, których się do tego miasta spodziewano, uwięzły w śniegach. Monitor Pruski daje cały szereg depeszy telegraficznych z Wrocławia, Magdeburga, Halli, Paderborn, Deutz i Minden, donoszących o zatrzymaniu się w drodze pociągów skutkiem burzy śniegowej, która panowała 30 i 31 Grudnia.

— Na posiedzeniu 4 Stycznia, Druga Izba obrala ostatecznie swym Prezesem, tymczasowo jej przewodniczącego, hrabiego Schwerin.

FRIBURG (w Brisgau), 26 Grudnia. W dniu dzisiejszym Towarzystwo Muzeum tutejszego, na przekór Arcybiskupowi, wybrało swoim Prezesem wyklętego przezeń Dyrektora miejskiego, Pana Burger. Podług gazety *Merkury Szwabski* ludność bardzo mały bierze udział w zajęciu Rządu z Arcybiskupem i głuchą jest na wszelkie poduszczenia z tego powodu czynione.

— Dwaj ostatni jezuici, którzy tu jeszcze pozostawali, opuścili nasze miasto w dniu 24 Grudnia wieczorem, to jest

w ostatnim terminie, jaki im był zakresłony. Wszyscy duchowni tego zakonu udali się do Vöhringen, w kraju Sigmaringen.

*Ulm, 28 Grudnia.* Gmach komory Celnej tutejszej, zawierający wielkie składy towarów, stał się pastwą płomieni; szkoda jest bardzo znaczna.

STUTTGDARD, 28 Grudnia. Gazeta *Monitor* twierdzi z pewnością, że zajęcie między Rządem i kościołem Katolickim zostało zupełnie załatwione w skutek wszczętych układów. (*J. de S.-P.*)

## ANGLIJA.

LONDYN, 28 Grudnia. W ciągu tego tygodnia przywieziono do Londynu w złocie 600,000 funtów sterl. z New-York i Australii, a wywieziono w srebrze 400,000 funt. sterl. po większej części na Wschod.

— W nowej Gazecie Pruskiej piszą, że według opowiadania podróżnych, wielka większość ludności wysp Jońskich, licząc w to greków, okazuje najżywszą sympatyą ku sprawie Rosyi, w zajęciu wschodniem i wszelkie wiadomości, pomysłne dla tego Mocarstwa, przyjmuje z radością, której nawet nie stara się ukrywać.

— 23 b. m. ostateczne próby zostały dokonane nad dwoma działami, odlanemi podług wzoru, wynalezionego przez Doktora Church, nabijającemi się przez część tylną. Działa te mają być posłane do Woolwich. Próby doskonale się powiodły, wystrzelono pięćdziesiąt razy mocnymi nabojami prochu i kulami dużego kalibru; nie znaleziono nic do zarzucenia przeciw działaniu tych armat. Działa wielkokalibrowe mogą być nabite, wyręchtowane i wystrzelone pięć razy na minutę przez dwóch ludzi, a działa połowe ośm razy na minutę. Metal armaty bardzo mało się rozgrzewa. (*J. de S.-P.*)

*Londyn, 30 Grudnia.* (Przez telegraf.) Otwarcie Parlamentu będzie miało miejsce 31 Stycznia.

*Londyn, 31 Grudnia.* Gazety Londyńskie, zaczynając od *Times*, przybrały w ostatnich czasach ton wojowniczy, i wszystkie przepowiednie ich są na stronie wojny. Nadto, po wielu miejscowościach wyznaczone są znowu meetingi w przedmiocie kwestyi Wschodniej. Tylko *City* Londyńska pozostaje spokojna wśród ogólnego poruszenia.

— Statek parowy „Cyclope” odpłynie w przyszłym tygodniu z Londynu do Sydney w Australii, ze wszystkimi przyrządami potrzebnymi do założenia w tém mieście mennicy Rządowej.

*Londyn, 2 Stycznia.* *Morning Post* zawiera artykuł, dowodzący, że wojna jest nieuniknioną i zbija jedno po drugim twierdzenia gazety *Times*, która daje nadzieję pokoju, opartą na nowo-wszczętych układach.

— Na Giełdzie 5 Stycznia (przez telegraf.) Konsolidy 93½.

*Londyn, 6 Stycznia.* (Przez telegraf.) Dziś na Giełdzie Konsolidy 92½.

— Donoszą z Portsmouth, że cztery okręty wojenne odebrały rozkaz co najspiesznieszego uzbrojenia się. Dziś ważne depesze wyprawione zostały do eskadry admirała Corry stojącej w Lizbonie. (P. P.)

## FRANCYA.

PARYŻ, 31 Grudnia. Monitor z dnia wczorajszego zawiera co następuje:

«Ostatnie nowiny z Konstantynopola są, że Dywan jest w zupełnej zgodzie z reprezentantami Francyi, Anglii i Prus względem warunków, na których Porta mogłaby wiaść, bez ujemy honoru, udział w przywróceniu pokoju.»

— Podług korespondencji gazety Belgijskiej, fregaty parowe, które były w Tulonie przygotowane do wyjścia w morze na wzmożenie eskadry Wschodniej, otrzymały rozkaz pozostania w porcie.

Paryż, 2 Stycznia, Monitor dziś wyszedł, ale nie zawiera nic, prócz szczegółów prezentacji w pałacu Tuileries, z powodu Nowego Roku. Gazeta urzędowa nie daje przemowy mianej do Cesarza i nie mówi, iżby Cesarz cokolwiek odpowiedział; wspomina tylko, że Ciało dyplomatyczne złożyło JJ. CC. Mościom swoje powinszowania i wyraziło życzenia przez organ Nuncjusza Apostolskiego. Zresztą Monitor jest zapelniony awansami i orderami rozdaniem w Armii.

— W korespondencji gazety Augsburskiej czytamy: «Pomimo frazesu stereotypowanego «wszystko się układa,» który powtarzano na ostatniej Giełdzie, fondy niemniej się poniżyły. Mogę zapewnić, że przestano tu widzieć rzeczy w różowym kolorze. Powrót lorda Palmerston do Gabinetu nie przykładą się też do uspokojenia i rozweselenia umysłów.»

— Sekwana całkiem zamrzła w Paryżu i w niektórych miejscach przechodzą ją po lodzie.

Paryż, 5 Stycznia. (Przez telegraf.) Na dzisiejszej Giełdzie 4½ procentowe 99 fran. 75 cent. — 3 procentowe 71 frank 40 centimów.

— Piszą z Paryża do gazety Augsburskiej, że największą działalność w sprawie pokoju rozwija w Stambule Posel Austriacki, P. de Bruck, który jest w najprzyjaźniejszych stosunkach z Posłem Francuzkim, P. Baraguay d'Hilliers. Korespondent dodaje, że w Paryżu niezbyt ufano w przy mierze Francyi z Angliją.

— Gazeta Belgijska z dnia 3 Stycznia, daje następne szczegóły o balu u Xiężny Matyldy, na spotkanie Nowego Roku. Bal był bardzo świetny, lubo nie było nad 300 gości. Cesarstwo JJ. z Wielką Xiężną Badeńską, przybyli o godzinie 11, a bawili do wpół do drugiej. Cesarz otworzył bal z Xiężną-Gospodynią, Cesarzowa z baronem Seebach, Ministrem Saskim. P. Kisielew miał zaszczyt figurować w jednym kadrylu z Cesarzową, w którym też tańcowała Xiężna Matylda z Posłem Belgijskim. O północy miały miejsce powinszowania. Było kilku rossyan na tym balu.

— Gotuje się ważna zmiana w Kodexie kryminalnym francuzkim; chodzi o zniesienie fikcyi prawnej zwanej śmiercią polityczną.

— Wiadomo że naprzód Biskup Viviers, a później i inni Biskupi i Arcybiskupi Francuzcy, wydali listy Pasterskie potępiające praktyki ze stołami wirującymi, stukającymi, piszącymi, i t. p. Dowiadujemy się teraz, że Ojciec święty, zapytany o zdanie w tym przedmiocie, oświadczył zupełne swe zgodzenie się z widokami Biskupów Francuzkich.

— Umarł w Paryżu, mając 93 lata wieku, najstarszy z typografów francuzkich, Piotr Didot.

— Gazety Maltańskie donoszą, że okręt 90 działowy angielski *Agamemnon*, na którym będzie wywieszona flaga kontr-admirała sir Lyons, przybył 16 Grudnia z Plymouth do Malty i miał niezwłocznie odpłynąć do Stambułu.

Eskadry sprzymierzone są teraz złożone jak następuje:

Francuzka: trzy okręty od 120 dział (*Ville de Paris*, *Friedland*, *Valmy*), jeden od 100 (*Henri IV*), trzy od 90 (*Jena*, *Bayard*, *Charlemagne*), jeden od 86 (*Jupiter*); statki parowe: *Gomer*, *Mogador*, *Caton*, *Chaptal*, *Solon*, *Ajaccio*, *Héros* i *Narval*, do nich przybędzie jeszcze fregata parowa *Descartes*, która w ostatnich czasach odpłynęła z Tulonu; dwie fregaty żaglowe *Sérieuse* i *Perdrix*.

Angielska: trzy okręty od 120 dział, (*Britannia*, *Queen*, *Trafalgar*), pięć od 90 (*Albion*, *Rodney*, *Bellerophon*, *Sans-Pareil*, *London*), jeden od 84 (*Vengeance*), statki parowe: *Spitfire*, *Retribution*, *Tiger*, *Niger*, *Fury*, *Inflexible*, *Terrible*, *Firebrand*, *Sampson*, *Wasp*, i fregata żaglowa *Arethusa*.

Oczekiwane są jeszcze okręty liniowe *Agamemnon* i *St. Jean d'Acre*,

W ogóle flotta sprzymierzona liczy 41 okręt, mianowicie: francuzkich ośm okrętów, dziesięć statków parowych i dwie fregaty żaglowe; angielskich dziewięć okrętów, jedenaście statków parowych i jedna żaglowa fregata.

Paryż, 6 Stycznia. Przedwczora był u Dworu, w pałacu Tuileries, bal, na którym 3,000 było zaproszonych gości.

— Na Giełdzie dzisiejszej 3 procentowe stanęły na 70 franków. (J. de S.-P.)

## TURCYA.

KONSTANTYNOPOL. Depesza telegraficzna z Wiednia, 30 Grudnia, odebrana w Berlinie, brzmi jak następuje:

«Odebraliśmy doniesienia ze Stambułu z dnia 19 Grudnia. Flotty sprzymierzone zawsze jeszcze znajdują się w Bosforze.—Sprawujący interessa Anglii w Persyi odnowił, jak twierdzą, swe stosunki z Rządem Szacha. Kapitan-pasza został złożony z urzędu i na miejsce jego mianowany Riza-pasza; również, na miejsce Abdi-paszy mianowany Achmet-pasza. Halil-pasza powołany zastał do Rady Ministrów.—Eskadra angielska otrzymała nowe posiłki.»

— Gazeta francuzka *Journal de Constantinople* przerwała na koniec milczenie i pod dniem 14 Grudnia daje szczegóły katastrofy pod Synopą, nie skrywając bynajmniej prawdy. Przyznaje ta gazeta, że przed wszczęciem ognia, admirał *Nachimow* wzywał eskadrę turecką do poddania się, ale zamiast usłuchania, turcy pierwsi rozpoczęli bitwę.

W tém wezwaniu, *Nowa Gazeta Pruska* uznaje czyn ludzkości, o którym gazety partyi turkolubów umyślnie zamilczają. Liczbę zniszczonych okrętów *J. de Constantinople* podaje na jedenaście, mianowicie 6 fregat i 5 innych statków, dodając, że wszyscy dowódcy tureccy zginęli, prócz Osmana-paszy i Ali-Nachir-Beya, wziętych w niewolę, Ismael-beya (ze statku parowego *Iregli*) i Sali-beya (ze statku *Dżinla-Sefil*), oraz dowódcy fregaty *Kaila*, którym udało się ratować ucieczką. O losie Izzet-beya, który dowodził okrętem *Faizi Maarbad*, Rząd turecki dotąd nie wie. Z tych którzy ocaleli, 1,000 ludzi są w Sinope; ekipaże eskadry liczyły 3,000 ludzi.

— W korespondencji z Munich, z dnia 26 Grudnia, piszą, do Gazety Augsburskiej, że, podług uzupełniających szczegółów bitwy pod Achalcych, strata Turków była daleko znaczniejsza, niż ją podały ruskie biuletyny i korespondent sądzi, że wodz rosyjski musiał wyprawić swój raport przed zebraniem szczegółowych wiadomości.

— Donoszą z nad-Dunaju do tejże gazety, że główna kwatera Omera-paszy, w całym swym komplecie, znajduje się w Ruszczuku, punkcie środkowym Armii tureckiej.

— Podług listów z Orsova, 23 Grudnia, kroki nieprzyjacielskie w Małej Walechii są w zupełnym zawieszeniu. Na Dunaju gęsta kora idzie i wszelka komunikacja statkami żaglowymi i wiosłowymi ustała. Cały kraj pokryty jest głębokimi śniegami.

— Nowiny dane przez depesze telegraficzne z dnia 19 Grudnia z Konstantynopola, uzupełniają się następująco: po przedstawieniu przez reprezentantów czterech Mocarstw *ultimatum*, wzywającego Portę do nowych o pokój układów, Dywan miał 17 i 18 Grudnia długie posiedzenia, których wypadkiem było upoważnienie Ministra Spraw Zagranicznych, iżby przystąpił do układów, z warunkiem wszakże, iż traktat pokoju nie ma naruszać całości Państwa Otomańskiego, ani uszczuplać samowładztwa Sułtana. Naturalnie, nie mogła być mowa o zawieszeniu broni, do czego potrzebne byłoby porozumienie się wprost z obu wojującymi stronami. — Potwierdziła się wiadomość o złożeniu Wielkiego Admirała (kapitana paszy) Mahmud-paszy, który, powodowany przez ulemów, był głową partyi Wojny i mianowaniu na jego miejsce Riza-paszy, stałego stronnika pokoju, niemniej jak i o powołaniu Halil-paszy do Rady Stanu.

— Podług korespondencji, *ultimatum* czterech Posłów zawiera żądanie uznania równości w obliczu prawa chrześcian i mianowicie przyjmowania ich świadectwa w sądach, oraz zaręczenia swobody ogólnej wyznań bez żadnego wyłączenia, w zarządzie politycznym miast i t. p. używania przez mieszkańców chrześcian tych samych praw, jakie służą muzułmanom; jakowe ustępstwa i zobowiązania mają zostawać pod rękojmą pięciu wielkich Mocarstw.

— Depesza telegraficzna z Paryża, z dnia 3 Stycznia, odebrana w Berlinie, zawiera: «Monitor dzisiejszy donosi z Pera, z dnia 22 Grudnia, że kiedy Dywan zgodził się na

traktowanie o pokój, kilku Ulemów ze swemi uczniami zebrali się w celu podania prośby przeciw temu postanowieniu. Obawiano się wybuchnienia rozruchów, ale dzięki przezornym rozporządzeniom, zdołano im zapobiedz; 400 uczniów uwięziono; spokojność przywrócona zupełnie. Przybito proklamacyą, obwieszczającą prawdziwą treść uchwały Dywanu, z zapowiedzeniem, że burzyciele surowym podpadną karom.»

(W Trieście odebrano wiadomości ze Stambułu po 26 Grudnia; symptomata fanatyzmu dały się widzieć, ale pokój nigdzie nie był zakłócony. — Minister Spraw Zagranicznych, Reszid-pasza, podał prośbę o dymisję, ale ta przez Sułtana została odrzucona.) (J. de S.-P.)

— W *Times* czytamy odezwę do uciśnionych Greków Tessalii, Macedonii, Tracji, Epiru, Małej Azji, Kandyi i wszystkich wysp Archipelagu, która jest skazówką ducha, panującego między Grekami: «Bracia i ziomkowie! Do broni, do broni! Przez czterysta lat jęczycie pod jarzmem Turków. Wybiła szczęśna godzina. Powstawajcie nie tracąc czasu. Niech zniknie igrzysko przed krzyżem. Sprawa nasza święta i Bóg nam dopomoże. Wspomnijcie na sławę przodków i zawstydzcie się waszego poniżenia. Nie bójcie się krwiożadnych żołnierzy Sułtana a mniej jeszcze jego przyjaciół, zaprzańców. Zwycięzycie i rozproszycie te dzikie i podłe tłuszcze. Powstańcie, walczycie i nie chowajcie miecza w pochwy, dopokąd nie wytępicie muzułmanów do ostatniego. Niech zginą barbarzyńcy, pustoszycciele sławnej, klasycznej ziemi waszej, mordercy braci naszych w Chios i Cydaniu. Północni jednowiercy nasi przelewają krew swoją nad brzegami Dunaju. Bądźcie wdzięczni im i wielkiemu ich Imperatorowi, ale nie dopuście, iżby oni to spełnili, coście wy dokonąć powinni. Potężne te zastępy wprędce wypłenią wszystkie tureckie hordy. Niech wojennym hasłem naszym będzie: «niepodległość wiary» a niechybnie zwycięzycie barbarzyńców muzułmanów. Nie ufajcie Frankom i nie mniemajcie, że od nich otrzymacie swobodę: są to najgorsze wrogi wasze, przyjaciele waszych ciemieńców. Wspomnijcie, że Anglicy przedali Turkom Pargę, wspomnijcie, że armaty angielskie groziły domom wyzwolonych Greków, za nikczemnego Żyda, Pacifico. Łacini, Francuzi, gorsi jeszcze od Anglików. Pogardzajcie nimi wszystkimi i bierzcie dobrze na cel wrogów. Bóg wam dopomoże i wprędce zostaniecie swobodni.» (P. P.)

— Wszyscy Gubernatorowie w Azji mniejszej odebrali rozkaz zawieszenia werbunków, rozporządzenie to tłumaczą na korzyść pokoju.

— Nowiny odebrane z Erzerum donoszą o rozbiciu korpusu Abdi-paszy przez Rosyan nad Arpaczajem. Z tego powodu niesforne Baszi-Bozuk stoczyli walkę z Nizamami i potém się rozeszli do domów. Wpływ moralny tego faktu na armiją turecką jest bardzo niepomyślny.

— Konsul francuzki w Bucharescie przybył do Konstantynopola; spodziewano się też wprędce przybycia do tej stolicy Konsula angielskiego.

— Naoczni świadkowie bitwy pod Sinope zgadzają się w oddaniu sprawiedliwości flocie ruskiej, doskonałości jej manewrów pomimo panującej burzy, szybkości i pewności działania, z jaką dokonała porażkę tureckiej eskadry.

Katastrofa pod Sinope wzbudziła w Stambule żywą niechęć przeciw kapitanowi-paszy. Turcy szemrali, kobiety, zebrane w bandy, wydawały krzyki domagając się, iżby im powrócono ich synów, mężów i krewnych. Wtedy to Wielki Admirał został złożony a Riza-pasza mianowany na jego miejsce.

— Gazeta *Daily News*, podług swoich korespondencyj ze Stambułu, daje text odpowiedzi Posłów angielskiego i francuzkiego na notę Reszida-paszy z dnia 4 Grudnia, wywołującą floty sprzymierzone do wejścia na Czarne Morze, z powodu klęski pod Sinope. W tej odpowiedzi, za wspólnym podpisem, datowanej 12 Grudnia, Posłowie składają z siebie wszelką odpowiedzialność za porażkę Turków pod Sinope, przypominając, że ilekroć Porta do nich się odwoływała, zawsze wyrażali swoją wątpliwość i obawę względem wysłania na morze floty tureckiej, z powodu jej materialnych niedostatków, złego stanu i małej liczby ekwipażu, spóźnionej pory roku, i t. p. Obecność floty sprzymierzonej w Bosforze, (dodają Posłowie), jest niewątpliwym dowodem życzliwości Cesarza Francuzów i Królowej Angielskiej. Ta obecność ma też znaczenie polityczne, służąc za moralną podporę, tak długo, jak będzie jeszcze nadzieja przeprowadzenia rzeczy do układu między stronami wojującymi. W zakończeniu Posłowie oświadczają, że floty wejdą na morze Czarne dla obrony territorium i całości Państwa Tureckiego w takim przypadku, jeżeliby Rosya zamierzała wylądowanie na brzegach Bosforu, lub na innym punkcie tureckich wybrzeży.

— Porta wydała rozkazy o ufortyfikowaniu 16 różnych punktów na wybrzeżu Anatolijskiem.

— Listy z Bagdadu do gazety *Times* donoszą, że na to miasto ciągnął korpus wojsk Perskich i spodziewany tam był ku końcowi Grudnia. Persowie koncentrują się też około Sziraz, zapewne dla utworzenia tam korpusu obserwacyjnego od strony Bombay.

— Odebrano w Marsylii przez statek *Caradoc* nowiny z Konstantynopolu z dnia 25 Grudnia. Dodatek do gazety tureckiej *Dżeride Hawadis*, z dnia 22 Grudnia, zawiera proklamacyą, ogłoszoną dnia tegoż w Stambule, dającą poznać prawdziwy przedmiot uchwały wielkiej Rady. Jednomyslnie postanowiono, że lubo Porta zdecydowała się na prowadzenie wojny dla zabezpieczenia praw swoich i całości Państwa, nie odrzuci wszakże warunków pokoju, które byłyby zdolne zapewnić też prawa i całość nateraz i w przyszłości.

(J. de S.-P.)

BUCHAREST, 7 (19) Grudnia. W tutejszej niemieckiej gazecie czytamy: „Najważniejszy dla Walaonii dzień roku, jest wczorajszy, dzień świętego Mikołaja. Naprzód jest to jedno z największych naszych świąt kościelnych, a następ-

nie rocznica imienin Najjaśniejszego Ogrędownika Xięstw nad Dunajskich, Cesarza Jmci Wszech Rossyj. W ciągu lat półtorastu Rossya wiele uczyniła dla naszych Xięstw. Nie zawarto ani jednego traktatu, ani jednej ugody, nie było słowem zdarzenia, w któremby nie uczyniła czegoś dobrego tym prowincjom. Historia jasno świadczy o tém i przed nią milknie kłamliwy duch partji. Na prawdomównych kartach historii zapisano wyraźnie i niezaprzeczenie wszystko, co Rossya dla Xięstw uczyniła. W obchodzie uroczystości dnia tego odprawione było uroczyste nabożeństwo w Sobornej Cerkwi przez Ruskie i Wołoskie Duchowieństwo. Podczas nabożeństwa dał się słyszeć 101 wystrzał działowy. Na nabożeństwie znajdowali się: Głównodowodzący Ruskimi wojskami w Xięztwach, Jenerał-adjutant Xiążę Gorczakow, Pełnomocny Cesarsko-Rossyjski Kommissarz, Jenerał-adjutant baron Budberg, Naczelnik Sztabu, Jenerał-adjutant Kotzebue, Naczelnik 4 korpusu Jenerał Dannenberg, wszyscy Jenerałowie, sztab i ober-oficerowie znajdujący się w Bucharescie, tudzież Ruscy urzędnicy, Członkowie Rady administracyjnej, Ministrowie, wyżsi cywilni i wojskowi urzędnicy Xięstw, Bojary, liczni znakomitsi mieszkańcy Bucharestu i cudzoziemcy, wszyscy w galowym stroju. Po nabożeństwie Xiążę Gorczakow przyjmował u siebie powinszowania. Naprzód stawił się Jenerał-adjutant baron Budberg na czele wszystkich władz miejscowych, duchowieństwa, szlachty i deputacyi od stanu kupieckiego. Za nim szły wyżej pomienione osoby. Następnie wszyscy udali się do barona Budberg z powinszowaniem. Wszyscy akredytowani i znajdujący się tu cudzoziemscy agenci i konsulowie, ze swemi urzędnikami, również stawili się z powinszowaniem od swoich Panujących. Pragnąc przypuścić i ubogich do udziału w powszechnej radości, miasto, kosztem swoim, podejmowało 2,000 niedostatnich mieszkańców. Po wielu placach grały kapele wojenne. Lud częstowany był winem. Cały dzień był poświęcony na wyrażenie wesołości ogólnej, a za nadejściem nocy, miasto zajaśniało świetną illuminacyą. Tysiące powozów i pieszo spacerujących tłumiły się na ulicach. Na zakończenie uroczystości dnia tego dany był przez Głównodowodzącego wielki bal, na który byli zaproszeni wszyscy znakomitsi mieszkańcy i cudzoziemcy. Przy wspaniałej uczcie wniesiony był jeden tylko toast: za zdrowie i długie lata Cesarza Jmci Najjaśniejszego Ogrędownika Xięstw, za którego miliony ludzi wznoszą w tym dniu modły do Boga. Toast ten przyjęty był z pełnym entuzjazmem trzykrotnym okrzykiem «Hurra» całego zgromadzenia.— We Czwartek, 3 Grudnia, Cesarsko-Rossyjski Kommissarz, Jenerał-adjutant baron Budberg, zaczął oglądać wszystkie publiczne zakłady miasta Bucharestu.

(P. P.)

PERSYA. W *Zeit* czytamy, że podług listów z Erzerum, 4 Grudnia, Szach zmienił Ministrów i rozkazał wyjść do dymissyi wszystkim oficerom angielskim, niemieckim, francuzkim i włoskim, którzy się znajdowali w służbie Perskiej.

(J. de S.-P.)

## DANIJA.

Ministerstwo Marynarki, w pierwszych dniach Stycznia, podało do wiadomości powszechnej, że na zasadzie doniesień urzędowych, Konstantynopol, Alexandrya, Smyrna, Kandyja, Damietta, Cesarstwo Marokańskie, Tunis i Tripoli, powinny być uważane za kraje *zapowietrzane* Wschodnią Czumą, wszystkie zaś inne porty i miejscowości Grecyi, Turcyi i Barbaryi, za *podejrzane* w tym względzie. (J. de S.-P.)

## SZWECYA.

Gazeta *Aftonbladet* donosi, że Król Jmć oznajmił Komitetowi tajnemu Sejmowi Szwedzkiego, że w razie wojny Europejskiej, Król Jmć postanowił zachować ścisłą neutralność i że świeżo zawarł z Królem Duńskim traktat, dotyczący się wspólnych na morzu działań. To postanowienie było udzielone Mocarstwom Zagranicznym 23 Grudnia, ale odpowiedzi od nich jeszcze nie zostały odebrane. W zakończeniu, Król upomina Sejm, iżby się niezwłocznie zajął obradami nad zażądaniem przez Rząd summami, na cel uzbrojenia floty.

Podług nowej gazety Pruskiej, traktat neutralności zawarty między Szwecją i Danią na przypadek wojny zależy głównie na tém, że te Państwa zamkną dla okrętów stron wojujących porty wojenne, a tylko porty handlowe pozostawia otworem i to z warunkiem, iżby nikt w nich nie zaopatrywał się w potrzeby wojenne. Prussy wezwane też były do przystąpienia ku tej ugodzie, ale wątpliwa jest, azali to ostatnie Mocarstwo weźmie na siebie podobne zobowiązania.

— Podług urzędowych podań flotta Szwedzka składa się z 10 okrętów liniowych, 8 fregat, 8 korwett i brygów, 6 skunerów, 8 szalup ze śmigownicami, 256 szalup kanonijerskich i 12 statków parowych. Marynarka Norwewska, w końcu roku 1851, liczyła tylko 2 fregaty, 4 korwetty, 1 bryg, 5 skunerów, 5 statków parowych i 136 szalup kanonijerskich, ze 30,000 marynarzy (tyleż co i Szwecya), ale z których trzecia część tylko znajduje się w czynnej służbie. (P. P.)

## WŁOCHY.

TURYN, 26 Grudnia. Na dzisiejszym posiedzeniu Izba Deputowanych obrała swoim Prezesem P. Buoncompagni, kandydata Ministeryalnego, 74 głosami na 107. Kandydat opozycji otrzymał tylko 20 głosów.

— Donoszą z Genui, 22 Grudnia w gazetach Piemontskich, że ztamtąd rozmaici wychodźcy nie przestają udawać się do Konstantynopola. Nie później jak 20 Grudnia, wielu węgierskich wychodźców, opatrzonych w pasporta angielskie, odplynęło z Genui do stolicy Turcyi. (J. de S.-P.)

## AMERYKA.

STANY ZJEDNOCZONE. Donoszą z Kalifornii, że oddział ze 200 awanturników, który jakeśmy donieśli udał się z San Francisco do Paz (miasta niższej Kalifornii, prowincyi

Mexykańskiej), zdobył to miasto, pobił oddział wojska Rządowego i ogłosił niepodległość niższej Kalifornii tymczasowo, nim zostanie przyłączoną do Górnej. Za dójściem o tém wiadomości do Mexico, Poseł Stanów Zjednoczonych udał się do Dyktatora Santa-Anna z oświadczeniem, iż Rząd Stanów nie ma żadnego udziału w całej tej awanturze.

— W New-York straszliwy pożar zniszczył drukarnię P. Garner, celniejszą z zakładów tego rodzaju, oraz kilka domów przyległych. Szkody szacowane są na 1,619,000 dollarów, z których ubezpieczono tylko na 500,000 dol.

CHINY. Gazety angielskie donoszą z Hong-Kong pod dniem 11 Listopada, że powstańcy Chińscy zawsze jeszcze zajmowali Szanghaj, ale że pod Amoi odnieśli porażkę od wojsk Cesarskich. (J. de S.-P.)

## NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOSCI.

PARYŻ, 8 Stycznia. Wczora ogłoszony został w Monitorze Dekret powołujący do wojska drugą połowę zaciagu z roku 1852; środek ten nie sprawił żadnego wrażenia i papiery publiczne dziś właśnie podniosły się. 3 procentowe, wczora stały 70 fr. 25 centimów, a dziś zakupione zostały w znacznej ilości po 70 fr. 70 centimów.

— Wieczorem 3 Stycznia nastąpiła odwilż w Paryżu i odtąd deszcz nie ustaje.

LONDYN, 7 Stycznia. (Przez telegraf.) Umysły w kraju zdają się skłaniać ku pokojowi i najpodobniejsza do prawdy jest, że kwestya wojny lub pokoju, poddana będzie pod rozwiązanie Parlamentu.

— Na Gieldzie dzisiejszej Konsolidy 92<sup>3</sup>/<sub>8</sub>, 1.

PRUSSY. W dniu 2 Stycznia odbyły się wielkie łowy Królewskie w okolicach Potsdamu, na których między innymi znajdował się generał hrabia Benckendorff. Na obiedzie, na który też generał był zaproszony, Król wniósł toast pełny serdeczności za zdrowie N. Cesarza Rosyjskiego i Jego Rodziny.

TURCYA. Od 22 Grudnia spokojność w Stambule nie była zakłócona. Około 100 żołnierzy tureckich zostali wygnani z powodu ostatnich rozruchów na wyspę Kandyi. — W czasie zaburzeń floty sprzymierzone zostały wezwane dla utrzymania spokojności i cała dywizya przybyła do Konstantynopola.

— Xiążę Serbii wrócił do Belgradu 19 Grudnia.

— Piszą z Paryża, 3 Stycznia, do Nowej Gazety Pruskiej, że według najświeższych wiadomości z Konstantynopola, Porta, naradzając się nad ostatnimi propozycjami Mocarstw, zrazu, 18 Grudnia, była położyła za konieczny warunek, iżby wszystkie dawne traktaty z Rossją były poddane pod nową rewizyą, ale pod dwóch dniach odstąpiła, oświadczając gotowość wszczęcia układów o pokój, bez żadnych z góry kładzionych warunków. Tenże korrespondent wyraża przekonanie, że w obecnej chwili jedna tylko Anglija pragnie wojny i wciąga do niej Francją, dla tego, iż sama lęka się o swoje posiadłości indyjskie. I z tych to pobudek, (daje korrespondent), Anglija usiłuje całą Europę zamieszać w wojnę powszechną, której następstw niepodobna przewidywać ani obrachować. (J. de S.-P.)